

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, 1910. vasárnap november 27.

271 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Feloldó szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Égész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A vasutak kereskedelmi irányu működése.

A vasutak kereskedelmi tevékenysége egy művésziösen összeállított mozaik képpel hasonlítható össze. Valamint egy ilyen képnek kövei különbözők nagyság, alak, szín és strukturára, összeállításukban egy egységes, vezető gondolat kell, hogy megnyilatkozzék; ugyancsak ez az eset áll fenn a vasutak kereskedelmi tevékenységénél is. A kisebb-nagyobb fontossággal bíró, a legkülönbözőbb irányu megfontolásokból eredő akciókat egy céltudatos, az egésze irányuló gondolat kell, hogy irányítsa és csak egészükben nyújtanak egy helyesen megítélhető képet.

Hogy tárgyam kereteit túl ne lépjem, csakis az áruforgalmat, a vasutak kereskedelmi tevékenységének e kétségtelen legfontosabb részére szoritkozom, tekintve azt, hogy a személyforgalom viszonyai sokkal egyszerűbbek. Tárgyalási módomban egyszerűsítése érdekében a számszerű részleteket is kerülni fogom.

Ezáltal elérem azt is, hogy mellőzhetem az éles megkülönböztetést az államvasuti és a magánvasuti üzemekben uralkodó irányelvek között; mert az állami és magánvasutak díj-szabásalakulásánál felmerülő különbség lényegében végre is csak kvantitatív és nem kvalitatív.

Ha azt állítottam, hogy az állam- és a magánvasutak gazdálkodási alapelvei között

„A Tengerpart“ tárcája.

A roulette-gép.

(Montecarlói történet.)

A krupier monoton hangon ismételte:
— Rien ne va plus!

S roulette pörögni kezdett, a kis gömböcske örült sebességgel forgott, míg az asztalt körülülő izgatott játékosok kimeredt szemmel tekintettek az eredmény felé.

— Huszonhárom. Fekete! — hangzott a krupier jelentése. Az aranyak csörömpölve, zizegve cseréltek gazdát, nagy része a bank tulajdonába menve át.

A játék javában dühöngött. A járó-kelő, izgalomtól kifáradt közönség már szinte elfáradtan tekintett az üdvőt, avagy kárhozatot nyújtó készülék felé, midőn mindenki figyelmét az egyik asztal körül támadt csoportosulás ragadta meg. Ember-ember hátán tolongott a baloldali rouletteasztal mellett s mindenki egy különös, de előtűk, de még a krupierek előtt is, teljesen ismeretlen játékos felé tekintett.

Ott ült, öszbevegyült hajjal, egy daliás negyven-ötven évesre becsülhető, tüzes szemű, déleceg testtartású férfiú s nyert. Nyert feltározhatatlanul, mintha bizonyosra vette volna a roulette játék-esélyeit. S nem öt, vagy tízfrankos tétet söpört be, hanem a Lajosaranyak egész palmarát. A közönség majd felfalta tekintetével a szerencsés játékos, ki hideg fölénnyel, mo-

ve, még akkor is nagy, on kétséges, vajjon helyes és kívánatos lenne-e a díjtételeket egészen az önköltség alapján megszabni: mert minden lényeges eltolódás, mely a díj-szabási intézkedésekben előáll, olyan változásokat von maga után, melyek a köznek gyakran ártalmára és nem előnyére válnak, mert ezáltal a termelési viszonyokban olyan eltolódások származnának, melyek egyeseknek létét egészen megingatná, másoknak pedig olyan előnyöket nyújtana, melyeket egyáltalán nem lehet megindokolni.

Az a tény, hogy az állam- és a magánvasutak tarifapolitikájában egymás mellett való működésük ellenére sem található fel alapvető különbség, abból is következik, hogy az államvasutak üzleti deficitje minden adófizetőt sújt és így igazságtalan volna azokat az adófizető polgárokat, akik lakhelyük geográfiai fekvése miatt nem részesülnek az államvasutak által nyújtott előnyökben, még az államvasuti üzem címén eredő nagy terhek viselésével is sújtani.

Ha azonban nem hagyható figyelmen kívül éppigy az állami, mint a magánvasutaknál egy bizonyos jövedelem elérése, akkor mindez csak, mint a kifejtendő megfigyelések egyik oldala jelentkezik. Másfelől ugyanis a hazai termelés és a hazai kereskedelem előmozdítására és támogatására különös nagy súlyt kell helyezni.

A vasutak nagy nemzetgazdasági jelentősége alig jellemezhető jobban, mint azt Wittek

szólva rakta, mindenkor a maximumot, 6000 frankot s a csodálkozás, az elismerés visszatarthatatlan — Ah! — kiáltása szaladt ki a nézők száján, mikor ismételtén s újra fizette ki neki a krupier a megnyert tétet.

Az asztal csakhamar feloszlott. Az egész pénzkészlet már az ösmeretlen mellett hevert. Egész aranyhegy. A krupier pénzért küldött s ezt az időt felhasználta az ösmeretlen játékos, hogy helyét másnak engedje át az asztalnál.

Mindenki a szerencsés nyerőről szólott. Mindenki tudott valami újat játékmódoráról s mindenki szerette volna tudni a titkát, hogy mikép tudta minden egyes tétjét megnyerni, s egyet sem veszített egész játékeje alatt.

Azt azonban mindenki észrevette, hogy tétjét mindenkor az utolsó percben tette a roulette asztalra, úgy, hogy, senkinek sem állott módjában vele egyértelműen játszani. Azt is látták, hogy mielőtt tétjét megrakta volna, az asztalán előtte fekvő, különös óraszerkezetre vetett pillantást, mely hangosan kegyegéit mellelte. Így azután bizonyosra vették, hogy valami elmes szerkezet juttatta az ismeretlen játékos abba a helyzetbe, hogy ura tud lenni a roulettjáték szeszélyes menetének.

Az az angol lord, aki a szerencsés játékos helyét az asztalnál elfoglalta, rövid félóra alatt 10,000 aranyat hagyott a bank javára martalékul.

Másnap ugyanabban az időben, ugyanannál az asztalnál megjelent a szerencsés játékos. Most már sokkal többen vették körül az asztalt. Megállt ugyanannál a széknél, ahol tegnapi szerencsés coupját vezette. A széken ülő nyomban felállt s az idegen kedves mosolylyal köszönte a játékos szivességét. Helyet foglalt. Az ösmeretlen maga elé rakta aranyait.

A krupier elkialtotta!
— Rien ne va plus!
Ebben a percben az idegen egy pillantást vetve a mellette levő óragépre, vilámgyors mozdulattal tett 6000 frankot a vörösre.
— Rouge! — szólott a játékvezető. S az idegen gonyos mosolylyal söpörte be 12,000 frankját.

A közönség szinte felvillanyozva állott mögötte. S ő játszott tovább, hidegen szenvtelenül.

És nyert és nyert. S mindenkor 6000 frankot tett. A krupier a tegnapi naphoz hasonlóan pénzért volt kénytelen külden.

Az ösmeretlen pedig hódító mosolylyal ajkán eltűnt, a bámulók sorsfala közepette.

A játék néhány percig szünetelt. A kaszinó történetében szinte páratlan esemény volt, hogy valaki két nap egymásután teljesen kifosztson egy asztalt. Semmi szisztémát nem követve, egyedül egy óragép utmutatása mel-

volt miniszter tette egy beszédében, mikor azt mondta, hogy: a vasuti szervezést nem öncél, hanem pusztán egyike azon eszközöknek, melyek a népjólét emelésére szolgálnak.

Ezen tétel igazolása már a magyar vasutak történetéből is levezethető. Igen kevés magyar vasuti vonal épült a szokásos jövedelmezőségre való biztos kilátással. Majdnem minden vonal építésénél más és más szempontok voltak mérvadók és döntők, mint az, hogy a befektetett tőke után megfelelő kamatozást érjenek el.

Itt már lényeges különbséget találunk a vasut és az ipar viszonyai között. Iparágak és telepek csak úgy létesülnek, ha azok, akik vállalkoztak, már előre kilátással bírnak megfelelő jövedelmezőségre. Ha azonban ez a remélt jövedelmezőség elmarad, akkor az ok vagy a hibás számításban, vagy a konjunkturák változásában rejlik, vagyis oly körülményekben, melyek nem voltak előre megállapíthatók, vagy melyekre legalább nem számítottak.

Egész másként áll a dolog a vasutaknál, ahol legalább az állam által épített vasutaknál csak ritkán fognak hozzá az építéshez, kizárólag azzal a reménnyel, hogy a vasut megfelelő jövedelmet fog hozni. Ha már e tekintetben a szállítási ipar és az egyéb iparágak között lényeges különbséget lehet megállapítani, akkor fokozottabb mértékben áll ez az eset a két ágánál jelentkező árképződések tekintetében. Az ipari termelésnél az árképződés főtenyezőjeként az önköltségek tekintendők. Ezen tényezőből alakul az ár és képződésénél arra igyekszik, hogy minél többet termelhesen és minél magasabb áron keljen el az áru a piacon, tekintetbe véve természetesen az illető iparágban fennálló versenyt.

Az árak tehát elsősorban az önköltségeken épülnek fel, melyek a különböző cikkek szerint eltérők. Az áruképződési elvek tehát, amelyek az ipari termelő előtt teljesen ismeretes önköltségeken alapulnak, aránylag egyszerűek.

Egészen másként alakul azonban a helyzet a vasutaknál.

Azon tényezők közül, melyek a vasutaknál és egyéb iparágaknál fellépő árképződésekre mérvadók: csakis a verseny közös tényező. De még ezen vonatkozásokban is mások a viszonyok a vasutnál, mint minden egyéb iparágaknál. A vasutaknál a verseny

lett. Izgatottan tárgyalták az eseményt. Mindenki az ösmeretlen kiléte után érdeklődött, de senki sem tudott róla felvilágosítást adni.

A játék heve, mihamar elfelejtette a közönséggel a bankra annyira kellemetlen, — jórészt a reklám tekintetében kellemes, — incidensét.

Másnap ugyanabban az időben, ugyanann az asztalnál megjelent a hódító idegen. A orra már a legszebb asszonyok s leányok kik ékes pille módjára körülrepkedik a szerencsés játékosokat, ott lebzseltek az asztal körül, várva őt, a minden hatalmat magában foglalót, a roulet évtizedek óta fáradhatatlanul kutató titkának birtokosát.

Mintha nyilból lötték volna ki, oly sebességgel emelkedett fel az a játékos helyéről, a ki az idegen megszokott helyén ült. Ismét barátságos köszönő szavak, lekötélező mosoly.

A kroupier szinte félve tekintett az idegen, ördögiesen mosolygó ábrázatára, szinte érezte, hogy ma ismét kudarc éri, mint az előző két napon. És sejtelve nem csalta meg. Amint a játék megindítását jelző mondat elhangzott ajkáról, az idegen villámgyors mozdulattal tette 6000 frankos tétjét az asztalra.

— Noir! — jelentette a kroupiér. S az idegen tétje feketén állott. A csodálat visszafojthatatlan szisszenése hangzott fel a nézők közül. Az ismeretlen nyert.

három alakban jut kifejezésre: a közutak (országutak), a viziutak és más vasutvonalak versenyének alakjában. Ami a közutak versenyét illeti, a vasut igen sok esetben nem veheti fel a versenyt a közúti fuvarozással, miután különösen rövidebb utvonalakon ez utóbbi nagy előnyben van a vasuttal szemben azért, hogy a fuvarozó szekér az árut többnyire a termelő helytől a fogyasztási helyig szállítja, tehát a szállítási eszközöz és az attól való szállítás annak költségei teljesen elesnek, ami a vasutnál csak abban az esetben áll be, ha az állomástól iparvágány vezet az ipartelepre.

A vasutnál tehát így legtöbbször a vasúthoz szekéren való szállítás, a berakás, kirakás s a fogyasztási helyre szállítás költségei is befolyásolják az ár alakulását. Ezek pedig olyan körülmények, melyek a gyorsabb szállítás előnyeit gyakran kiegyenlítik.

Ennélfogva megállapítható, hogy a vasut rövidebb utvonalakon a közúti szekérfuvarozással a versenyt föl nem veheti. A határvonal fekvését megállapítani természetesen igen nehéz és így igen beható tanulmányozást igényel annak a megállapítása, hogy hol kezdődik és hol végződik a vasutak versenyképessége a közúti fuvarozással szemben.

A viziutakon fennálló versenyt illetőleg is igen nehezen állapíthatók meg a megfelelő intézkedések, melyek igen beható vizsgálódásokat igényelnek. A viziutaknál nevezetesen a viszonyok egészen mások, mint a vasutaknál: előnyös és hátrányos körülmények állanak szemben egymással. A vasutak egyik legfőbb előnyeként jelentkezik a szállítás rendszeresége és gyorsasága, mely körülmények a vasutat általában még akkor is versenyképessé teszik a viziutal szemben, ha a vasuti díjtételek valamivel magasabbak.

Sajátságos, hogy bizonyos szállítmányoknál a szállítás gyorsasága nem kivétel nélkül előny. Csak a gabonaforgalomra utalunk. A gabonaforgalom tudvalevőleg gyakran a közraktárak igénybevételével bonyolítódik le. A szállítmányok bizonyos pontig elszállíttatnak, ott raktárba kerülnek és onnan a fogyasztó piac igényeihez képest szállíttatnak tovább. Ha már most gabonaszállítmányok huzamosabb ideig vannak szállítás alatt, tehát mintegy mozgó raktárban, akkor ez megtakarítást jelent fekbérben és így ezen fajta áruszállítmányok a viziut előnye, éppen a hosszabb szállítási idő miatt, e tekintetben szembetűnő.

Az egész kaszinóban szünetelt a játék. Mindenki a szerencsés játékos asztala körül tolongott. Olyan vad zürzavar, elfojtott beszélgetés hallatszott, mintha valamely jól látogatott színház szünetében a mulató közönség beszél meg a látottakat és hallottakat. Az emberek egymás hegyin-hátán szorongtak, a hátrább állók székek tetején ágaskodtak, hogy ők is láthassák az ösmeretlen játékost s a bank a mindig nyerő bank, elkeseredett küzdelmét az aranyért.

Hiába volt minden erőlködés. Az idegen minden tétjét megryerte s husz perc múlva ismét üres volt a kroupiér pénztára.

Hatalmas éljenzés között távozott az idegen. Mert most már egészen bizonyosra vették, hogy néki sikerült feltalálni azt a készüléket, melylyel végre a rouletten nyerni, s ami a legfontosabb, egészen biztosan, nyerni lehet.

Negyednap mindenki várta már az ösmeretlent, kit a titokzatosság fátyola fedett. Mindenki az ismert asztala körül tolongott. Szinte életveszélyes volt a járás körülötte. De hiába várták. Rendes jövetelének ideje már régen elmulott, ő még mindig késétt. Hiába is várták, nem jött el többet. A gép titkát nem árulta el senkinek, hiába remélte a sok letört játékos meggazdagodását, a szerencsés játékos, ki három nap egymásután fosztotta ki a bankot, többet nem mutatkozott.

S az egész világ sajtóját bejárta a hír, hogy a montecarlói kaszinóban egy ismeretlen

A harmadik fajta verseny — mint már említettük — a vasutak által előidézett verseny. Ez természetesen csak nagyobb távolságokon jut érvényre és a vasutak fokozatos kiépülésével mind súlyosabb problémák megoldása elé állítják az egyes versenyző vasutak intéző köreit. Itt is feltétlenül szükséges az összes mérvadó körülmények alapos és beható megfontolásával ezen verseny viszonyait szabályozni. Ezen verseny-viszonyok szabályozása rendszerint a vasuti kartellek útján történik, melyek már olyan régiek, mint vasutak egymás mellett épültek s melyek legszorosabban vett helyi forgalmuk keretein túl egymással versenyviszonyba léphettek. Ezen kartellek azonban lényegesen különböznek minden más ipari karteltól, amennyiben a vasutak között létrejött megállapodások részére a saját helyi normális díjszabásaik fölfelé, az alkalmazandó díjtételek magasságát illetőleg, áthághatatlan határt szab, mely a szállító közönség érdekeit van hivatva megvédeni. Ezen kartellek tehát azon alapon nyugsznak, hogy az összes versenyvonalakon a versenyvonalak egyikén elérhető legolcsóbb díjtétel nyerjen alkalmazást az összes versenyvonalakon. Ezek a kartellek tehát nem irányulhatnak oda, hogy a szállító közönség hátrányára megdrágítsák a szállítási díjtételeket, hanem végeredményében arra szorítkoznak, hogy a vasutakat megakadályozzák abban, hogy díjtételeikkel egymás vonalait önkényesen aláigérjék, ami egyrészt tekintettel a szállító közönségnek a díjszabási helyzet állandóságához kötött érdeke, másrészt általános szempontokból sem kívánatos.

A rappresentanza ülése.

Telt padosorok előtt nyitja meg Corossacz elsőalpolgármester a rappresentanza tegnapi ülését. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnöklő elsőalpolgármester kegyeletes szavakkal megemlékezik Tolstoj Leó gróf haláláról, nagy vonásokban ismerteti az elhunyt az egyetemes testvériség s a nép fejlődése érdekében kifejtett buzgalmát s indítványára a képviselőtestület felállással fejezi ki részvételtjes gyászát a világirodalom nagy alakjának elhunyt felett. Ezután.

az elnök felolvastatja Khuen-Hédervary gróf miniszterelnöknek a leiratát, mely szerint a király Wickenburg István gróf kamarás, kormányzóhelyettes Fiume és a magyar-horvát

másfél millió frankot nyert három nap alatt s a hirre tódult a közönség, a játékosok minden irányból özönlöttek s a bank dörzsölhette markát, mert busásan visszafizették az új nvereségek az elmúlt napok veszteségeit.

Egy alkalommal Norvégiában voltam egy kicsiny, eldugott, de annál kellemesebb, gyönyörű fürdőhelyen. Az első napon a sétányon, — szinte gyökeret vert a lábam — az ösmeretlen montecarlói játékosal találkoztam. Ő észrevehetőleg elpirult, de én nem törődve zavarával, a másik percben mellette teremtem s bemutatkoztam.

Ő is megmondta a nevét, Kuno Eighoff. Német eredetű, de már évek óta Norvégiában él.

Természetesen azonnal a rouletgépre tereltem a beszélgetést. Mire ő gunyosan felkacagott.

— Ja ugy. Ön is hisz az ilyenek létezésében. Nohát akkor végérvényesen ki akarom ábrándítani ebből a hiedelméből. Nincs rouletgép. Nem is lesz sohasem. Mert a más erővel elindított s mindent szabályt mellőző roulet forgását semmiféle műszerral előre megállapítani nem lehet. Azonban olyan rouletet lehet konstruálni, melynél az eredmények, legalább a színeket illetőleg, szabályozhatók. S én fel is találtam egy ilyen roulettet. A montecarlói bank igazgatósága megvette tőlem ezt a találmányomat s három napig engedett játszani ezen a gépen. Persze, hogy minden tétet

tengerpart kormányzójává nevezte ki. A rappresentanza a kinevezést tudomásul veszi. Majd jelenti az első polgármester, hogy a drenovai plébánosi állásra vonatkozó jelölés megtörtént s ezt egyik közelebbi ülés napirendjére tűzik ki. Közli ezután

az elnök, hogy a városi egészségügyi szolgálat céljaira két alkalmazottat szerződötetett s megjegyzi, hogy a város közegészségügyi állapota igen jó. Ennek tudomásul vétele után

az elnöklő alpolgármester közli, hogy Jugo Antal, aki nyolc évig városi képviselőtestületi tag volt, a napokban meghalt. Ismerteti az elhaltnak a város érdekében kifejtett munkásságát s javaslatára felállással fejezik ki részvétüket a haláleset felett.

A törvények életbeléptetése.

Zanella Rikárd szóvateszi, hogy Maylander Mihály dr. országgyűlési képviselő a parlament hétfői ülésén, a polgári perrendtartás reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál azt kívánta, hogy a magyar törvényeknek Fiumében való életbeléptetése magában a törvényben legyen kimondva. Azt fejtegeti, hogy Maylander dr.-nak relative igaza van, amikor az életbeléptetést magában a törvényben kívánja kimondani. A valóságban azonban az eddigi gyakorlatról való eltérés veszedelmeket rejt magában, mert oly intézkedések is lehetnek egy törvényben, melyek Fiume autonómiájára és jogaira kedvezőtlenek. Részletesen ismerteti az eddigi jogszokást, hogy egy törvényt, mielőtt Fiumében életbeléptetnek, a kormány először kiadja a városnak véleményezésére s csak azután lépteti életbe az ugynevezett fiumei paragrafus alapján. Idézi a regnikolaris bizottság idevonatkozó határozmányát s hosszasan indokolással azt kívánja, hogy a magyar törvényeket Fiumében a regnikolaris bizottság határozatai értelmében rendezeti uton, Fiume meghallgatása után, az ugynevezett fiumei paragrafus alapján léptessék életbe. Erre vonatkozólag indítványt terjeszt elő, hogy az elnökség a kormánynál tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a kormány a regnikolaris bizottság határozatai szerint járjon el.

Az első alpolgármester ezután kijelenti, hogy nem ismeri pontosan Maylandernek szóvátett beszédét, ezért beszerzi a szükséges információkat s amennyiben szükségét látja, meghallgatja a jogügyi bizottság véleményét, hogy a város jogait megoltalmazhassák.

megnyertem s még természetesebb, hogy a nyert összegeket a banknak vissza kellett szolgáltatnom. Az eredmény meg is volt. Olyan reklámot csináltak esetemből kifolyólag a banknak, hogy alig győzte a sok odaözönlő idegent befogadni.

A mellettem ketyegő különös szerkezetű óra csak arra volt jó, hogy a hiszékeny embereket tévutra vezesse. A tétet pedig azért tettem mindenkor az utolsó percben, nehogy valaki ugyanazt téve, amit én, a banknak tényleges kárt okozzon.

— Ejnye, ejnye. De kár, hogy utaink ismét keresztelkedtek. Ujra szegényebb vagyok egy ábrándképpel. Magyarázata elvette minden további kedvemet valamely jó szisztéma, vagy szerkezet kutatása után, amelylyel hirtelen meggazdagodni lehetne. S mit kapott találmányáért?

— A találmányért tulajdonképen semmit sem akartak adni, miután az nekik mit sem ér, az eszme, melylyel reklámot szereztem nekik 500.000 frankot jövedelmezett. S én meg voltam vele elégedve. Szólt s elbucszva tőlem távozott.

S én elmerengve néztem utána. Az ismeretlen, a hódító, szerencsés játékosra, a nők bálványozott kedvensére, kibe mindnyájan szerelmesek voltak. Ha ők sejtették volna, hogy ez a játékbank alkalmazott embere, oh, de hamar háttára verték volna népszerűségét.

Az elnök Zanella javaslatát szavazás alá bocsájtja, melyet a rappresentanza majdnem egyhangulag határozattá emel.

Rendőrségi ügyek.

Martich interpellációt intéz az elnökséghez Pecenich rendőrtiszt és Benussi detektívnek a szolgálatból való elbocsátása s utóbbinak egyik lapban tett nyilatkozata ügyében.

Az elnök részletesen válaszol, majd felolvastatja a ketős elbocsátásra vonatkozó ügyiratokat s a rendőrigazgatónak az előterjesztését, melyben az megállapítja Benussi bűnösségét s újból való alkalmaztatásának lehetetlenségét. Az interpelláló, valamint az ülés a választ tudomásul veszi.

Stupicich vádjai.

Napirend előtt Zanella Richárd most már személyes kérdésben újból felszólal. Elmondja, hogy Stupicich bizottsági és közte rövid idővel ezelőtt hírlapi polémia volt. A vita oka Stupicich ama kijelentése volt, hogy egyik vagy esetleg több rappresentante városi mandátumát kiharcolta volna. Előadja, hogy ő határozott nyilatkozattal hívta fel Stupicichet, az azonban a nyílt válasz elől kitért. Felkéri ezért az elnökséget, hogy a bizottsági tagok erkölcsi reputációjára érdekében szólítsák fel Stupicichet az illetők megnevezésére.

Az elnök erre vonatkozó válaszát a képviselőtestület tudomásul veszi.

Végre napirendre térnek.

Most már áttérnek a napirend tárgyalására. Megválasztanak több bizottsági tagot, majd két ügy tárgyalását a következő ülésre halasztják s jóváhagyják a Szent Vitus és Modestus templom méltó évi zárószámadását. Ezzel az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

— Az új kormányzó üdvözlése. Wickenburg István gróf kormányzót ma is többen üdvözölik kinevezetése alkalmából. Az üdvözölők sorából megemlítjük a következőket: Huyn gróf altábornagy, Szüllő Géza országgyűlési képviselő, Dankelmann bárónő és Kiss báróné született Szapáry grófnő.

— Az állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság tegnap délelőtt tartott ülésén az elnök bejelentése után Deseppi előadó betérjeszti a városi szabályozási tervezet módosítására vonatkozó hivatali indítványt.

Az előadó indítványozza, hogy a Volosca-ut szélességét a népkertől kezdve a petróleumgyárig 18 méterről 15-re redukálják.

Élénk vita keletkezik, melyben több városatyja vesz részt.

Bescocca városi mérnök, a műszaki hivatal vezetője kimerítő magyarázatot ad az ügyről, de miután a vita még délutáni egy órán tul is tart, négy bizottsági tag eltávozik a teremből, miáltal határozatképtelenség áll be. Az elnök emiatt bezárja az ülést s a folytatógos tárgyalást a jövő ülésre halasztja.

— Az ipartestület bajai. Sok szó esett már a fiumei ipartestületről, mely rövid fennállása alatt több válságot átélt. Egy eredménytelen rendkívüli közgyűlés után szeptemberben úgy igyekeztek a nehézségekkel küzdő ipartestületen segíteni, hogy új igazgatóságot választottak. Ezzel aztán a mentési akció ki is merült s a testületet sorsára hagyták. A rendkívüli közgyűlés óta majdnem három hónap telt el anélkül, hogy az ipartestület életjele adott volna magáról. Az iparosok figyelmét is felkeltette végre a konokul csendes ipartestület s most már mindig sürűbben felhangzik a jogos kérdés, tulajdonképen mi is a célja az ipartestületnek s mit csinál. Válasz azonban sehonnán sem érkezik. Az elégedetlenség pedig mindinkább növekszik s most már azok is mozgolódnak, akik a nyáron az új igazgatóság megválasztásával támogatták az akkori elégedetlenkedőket.

A növekvő türelmetlenségre, de az iparosok érdekeire való tekintettel is ma kérdést intéztünk Egan Egan Lajos miniszteri tanácsoshoz, a kormányzóság közgazdasági előadóhoz. A miniszteri tanácsos munkatársunk kérdésére szíves volt hosszasan ismertetni a helyzetet. Elmondotta, hogy az ipartestület a fiumei iparosság tulnyomó többségének kívánságára alakult meg. Ez a közóhaj azonban mintha megcsökkent volna. A helyzet szánálására a nyáron új igazgatóságot választottak, az igazgatósági tagok névsora azonban ma is ismeretlen a kormányzóság előtt. A közgazdasági előadó kijelentését azzal magyarázta meg, hogy a rendőrség, mint elsőfoku iparhatóság a választásról ugyan terjedelmes jelentést terjesztett fel, de az új igazgatóság névjegyzékét nem csatolta hozzá. A hiány orvoslására már ötször is felhívta a rendőrséget s hogy milyen eredménnyel, mutatja fentebbi kijelentése . . .

Az ipartestület bajainak indítóokát tehát valószínűleg ott kell keresni, hogy a tagok s a rendőrség, mint elsőfoku iparhatóság egyáltalában nem törődnek az ipartestület ügyeivel.

— Lipcsey Adám elmebajos. Lipcsey Adámon, a kiváló fővárosi író, aki napok óta Fiumében a Royal szállodában tartózkodik, már megérkezése óta az elmezavar tünetei mutatkoznak. Lipcsey naponként többször is a táviróhivatalba ment, ahol érthetetlen s egymással ellentétes táviratokat adott fel. Állapota most, mint sajnálattal értesülünk, annyira rosszabbodott, hogy hozzátartozóit táviratilag értesítették s a család intézkedéséig ideiglenesen felügyelet alá helyezték.

— A Banca Popolare felszámolása. Tegnap este tartotta a trieszti Banka Popolare rendkívüli közgyűlését, amely a hitelezők érdekében kimondotta a felszámolást. A felszámolást az Angol-Osztrák Bank, a Hiteletintézet és az Union Bank trieszti fiókja, valamint a Banca Commerciale Triestina fogják vezetni. E célra tíz felszámolót és öt revizort választottak. A felszámolók azoknak a bankoknak bizalmi emberei, melyek a likvidáló intézetért most másfél millió korona erejéig szavatosságot vállaltak.

— Hangverseny. A hangversenyegyesület szerdán tartja meg legközelebbi hangversenyét a trieszti vonósnégyes társaság közreműködésével. A műsort lapunk legközelebbi számában közöljük.

— Postafiókbérlők kényelme. A posta vezetősége szükségesnek látta, hogy a fiókot bérlő közönség az este érkező budapesti személy- és gyorsvonatok postájához hozzáférhessen. Elrendelte ennél fogva, hogy a fiókbérlő osztály ne mint eddig este nyolc óráig, hanem a mai naptól fogva este kilenc óráig legyen nyitva. A fiókot bérlő közönség tehát postáját ezentúl esti 9 óráig elviheti.

— Az Osztrák Lloyd novemberi menetrendje. Földközi tengeri szolgálat. Agörögkeleti „B” vonal gőzöse november huszonnyolcadikán rakodik Fiumében. A hajó utközben érinti Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Fireusz, Sira, Wathy, Scio Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Korasonda, Trebisonda, Rizeh és Batum kikötőket.

A thesszáliai „B” vonal gőzöse november 27-én rakodik Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quarante, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodostó, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők számára.

Végül a szíriai vonal gőzöse november 28-án rakodik Fiumében. Brindisi, Alexandria, Port Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolis, Alessandretta, Mersina, Larnaos és Limassol kikötők részére.

— Csaló villanyszerelő. Bongyis Mihály elektrotechnikus üzletében hosszabb idővel ezelőtt megjelent egy Fábri Ferenc nevű huszonhét éves nógrádmegyei villanyszerelő. Fábri az abbázai „Hotel Stefanie” alkalmazott-

jának adva ki magát, mintegy kilencszáz korona értékű villanyzerelési tárgyat rendelt meg a szálloda részére. Az ál szállodai alkalmazott mintegy száz korona értékű tárgyat el is vitt magával, de mivel a szükséges áruból több már nem állott rendelkezésre, Bongyis megígérte, hogy a hiányzó árut azonnal meg fogja rendelni.

Bongyis meg is rendelte a villanyzerelési tárgyakat s mikor megérkeztek értesítette erről a szálloda vezetőségét. Ez azonban kijelentette, hogy semmiféle rendelést nem tett s nem is bizott meg senkit sem a megrendeléssel. Bongyis ekkor belátta, hogy csalásnak lett az áldozata, miért is feljelentést tett a rendőrségen az ismeretlen tettes ellen. A tettest sikerült is nemsokára kézrekeríteni és letartóztatni. A fiumei törvényszék hétfőn foglalkozik a család büntügyével.

— Titokzatos bűntény. A polai csendőrkörület vegliai csendőrszakasza ma átiratilag közölte a fiumei csendőrséggel, hogy a veglia szigeti Valle Redagore tengeröbölben egy mezeten női holttestet találtak. A hulla a tengerből egy félreeső sziklás partján feküdt s az arra járó-kelők találták meg. Az átirat szerint a holttesttől nem messze a paron több női ruhanemű feküdt. A ruhák után itélve az asszony tenger melléki dalmát vagy partlakó, esetleg szigetlakó lehetett. Az orvosi vizsgálatnál megállapították, hogy a holttest százötven centiméter hosszú. A hulla koponyájáról a haj hiányzik. Valószínű, hogy a fejbőr a hosszas vízben való tartózkodásnál levált. Az orvosok szerint a nő harmincöt-negyven éves, jól tápláltnak látszik s gyermeke nem volt. A holttest mintegy három hétig lehetett a tengerben. A hatóságok a körülményekből arra következtetnek, hogy bűntény történt. A holttesten külső erőszak nyoma nem látszik. A rendőrség a megkeresés alapján megindította nyomozást.

— Letartóztatott gyanus egyének. A rendőrség tegnap letartóztatott három gyanus egyént, akikről azt hiszi, hogy szintén bűnösök az utóbbi időben gyakran elkövetett tejlopásokban. Valószínű azonban, hogy más bűn is terheli őket. A kihallgatásnál mindent tagadtak, de miután ismételt ellentmondásokba keveredtek, a rendőrség mindhármát letartóztatta.

— A „Világ.” A Budapesten megjelenő „Világ” című politikai napilap, mely tudvalevőleg a legradikálisabb liberalizmus szellemében szerkesztetik s a magyar szabadkőműves-szöcsöve: miközben az általános választójogért, a felekezeten közoktatásért s a szekularizációért vivja kemény csatáit, még arra is ráér, hogy előfizetőinek kedves karácsonyi ajándékot adjon. Igen érdekes ez az ajándék. A „Világ” t. i. 1000 koronás, 500 koronás, 50 koronás és nagyon sok 20 és 10 koronás utalványt fog december 10-én az előfizetői között lisorolni, amely utalványokkal a szerencsés előfizető igen előkelő cégeknek azt vásárolhat, amit akar. Az illető cégek ugyanis a „Világ” utalványait pénz helyett elfogadják, mert ők viszont a „Világ”-nál beválthatják azt. Ez nem sorsjáték, mert a „Világ” tulajdonképpen tetszése szerint osztthatná ki az ajándékot, de ehelyett a sorsra hizza a nyerők megállapítását. Azok a cgek, amelyeknél vásárolni lehet, a „Világ” minden számában fel vannak sorolva.

— A kikötőből. A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érke tek: „Gallipoli” olasz gőzös Bari-ből üresen. „Columbia” osztrák gőzös Triesztből 300 zsák cementtel és 15 tonna géprészszel. „India” osztrák gőzös Triesztből üresen.

„Rákóczy” magyar gőzös Valenciából 700 zsák paprikával, 400 zsák lenmaggal, 250 hordó fakivonattal, 200 üres hordóval és 20 tonna vegyes áruval. „Marte” osztrák gőzös Triesztből üresen.

Indult: „Salvo” olasz gőzös Algerba 900 tonna fával.

— Kirándulások a tengeren. Holnap vasárnap november 27-én, — kedvező idő esetén, — az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába és Noviba a „Sirály” termes gőzössel délelőtt 10.30 órakor. Indulás Noviból d. u. 2.30-kor. Cirkvenicát d. u. 3-kor érintve. Menetár oda- és vissza 1.50 személyenként.

Ika és Lovranába a „Sava” gőzössel indulás Fiuméből d. e. 2.30-kor; menet Volosca, Abbázia, Ika és Lovrana érintésével; visszajövet indulás Lovranából este 5.—. Ikából 5.30-kor és Abbáziából 5.50-kor, Menetdíj oda- és vissza 80 fillér személyenként.

Abbáziába a „Lovrana” és a „Stefánia” szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6, órakor.

Utolsó járat Abbáziából Fiuméba 6 órakor este.

Menetár 1.20 K személyenként.

Fiuméből Abbáziába omnibus vonal az „Hrvat” gőzössel Indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30 órakor, továbbá d. u. 2.30 és 4.30 órakor.

Abbáziából Fiuméba d. e. 10.30 órakor, d. u. 12.30, 3.30 és 5.30 órakor. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzöskre érvényes jegyek csakis a gőzhajón kaphatók.

— Az ezerforintosok végnapjai. Az osztrák-magyar bank 1882. szeptember 1-én bocsátotta közre bankjegyeinek egyik legkiválóbbját, az ezerforintos. Ez a bankó a közbejött koronaszámítás folytán 1904 december utolsó napjától kezdve mint fizetési eszköz megszűnt s attól kezdve csak mint olyan érték szerepel, amely kétezer koronára beváltható. Ilyetén szereplése azonban már csak 1910. december 31-ik napjáig tart, mert azontul teljesen értéktelen lesz. — Ettől az időtől kezdve csakis mint régiség, vagy emlék jöhet számba. Azok tehát, akiknek véletlenül ilyen ezerforintosaik vannak a fiókjukban, igen bölcsen teszik, ha előszedik és beváltják.

— A kávépiacról. Egy idő óta a határidőpiacokon nagy a mozgalom: a kávé ára már nagyon megdrágult, ami igen kellemetlenül érinti a fogyasztást. A kiskereskedő fél a nagyobb ártól, mert ha drága a kávé, akkor rendszerint csökken a fogyasztás, mert a szegényebb nép ilyenkor a pótszerekhez folyamodik. A brazilai ültetvényesek dominálnak a piacon és támogatja őket az Európában elterjedt kedvezőtlen hír a jövő évi termésről. Ma csöndesebb volt ugyan a kávépiacok kedve és ha valamivel olcsóbbodott is a kávé ára, még mindig nagyon drága. Hamburgban ma valamivel olcsóbbodott a kávé, mely tegnap fontonként 54.50 pfennig volt és ma 54,25 pfennig. Havreban ellenben ma bálonként 25 szántimmal drágult, a mennyiben tegnap 66.50 frankon jegyezték, ma pedig 66.75 frankon. Triesztben szákonként 67 korona a kávé ára.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 "
Negyedévre 6 "
Egy óra 2 "
Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart” szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Vese- és hólyagbajoknál, a vérmedence idült hurutjainá huykő- és fővény képződésnél, a légutak és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC JECHEL, cégnél.

Butor vétel.

Jó állapotban levő használt berendezéseket, valamint egyes butordarabokat megfelelő árban veszek.

RÓTH SÁNDOR
Via Clotilde Traversale I. szám.

Szlojkaí sós víz
CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKEDSÉGET, IDÜLT GYOMOR ÉS HUGYSZERV BAJOKAT GYÖKERESEN GYÓGYÍT.
Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél Fiume. Telefon 944. szám.

Első fiumei magyar uri és női FODRÁSZTEREM
Fiume, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, ugy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.
Telefon 11-60.

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek aro- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bámulatos eredmény. Vidékre szert pontos utasítással, diszkrétén küldök. Csakis „Miracle” törvényesen védett és bejegyzett védjeggyel ellátott szer valódi. Arltalmatlanságért, eredményért jótállók, Párizsi kozmetikai kiállításon aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andrássy-ut 38. szám, I. em.
utánzatoktól óvakodjon. Telefon 157-98. Fogad egész nap.

Ujonnan berendezett szép

butorozott szoba

kályhával, villamos világítással, havi 32 koronáért kiadó. Cim Via Pomerio 9. ajtószám 6.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gymorbajosoknak székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz
Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

Külkereskedelmünk Mexikóval.
Most, amikor a forradalom Mexikóban minden forgalmat megszüntet, nem lesz érdekelten ezzel az országgal folytatott külkereskedelmünk adatait felsorolnunk. A legutolsó adatok szerint behozatalunk összesen 61,043 K értékű. Ebből 22.968 korona áru havanna szivar, 29.750 K. kefe és seprűanyag, 8325 korona manilla és aloekender.

Kivitelünk összesen 202,870 K értékű. Ebből 172.128 K hajlitott fabutor, italok, épület és műfa, kefekötőáru, pamutcikkek, kaucsuka-áru, villamos pép, gyógy- és illatszert közt oszlik meg.

Távirat ◀ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 26. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl. Folytatják a polgári perrendtartás részletes tárgyalását.

Az ügyészi beavatkozásról szóló szakaszt folytatólágos tárgyalásánál

Székely igazságügyminiszter foglalkozik a szakasz elien felhozott ellenvetésekkel s azt mondja, hogy annak fentartását feltétlenül szükségesnek tartja. Nem zárkózik el azonban a módosítástól.

Sághy Gyula módosítást terjeszt elő, mire

Blanár Béla tegnapi módosító indítványát visszavonja. A képviselőház erre a szakaszt Sághy módosításával fogadja el.

A 646-ik szakasznál

Sághy azt ajánlja, hogy a válófelek békéltetési tárgyalásánál az ügyvédek ne lehessenek jelen.

Darvai Fülöp reflektál Sághy indítványára s azt mondja, hogy az ügyvédek nem szabad kizárni az ügyvédi ténykedésekből.

Székely igazságügyminiszter szerint a válóperek békéltetése olyan intim jellegű, hogy azon sem ügyvéd, sem rokon, sem barát,

Egy hang: A házibarát sem! (Derűltség.)

Székely igazságügyminiszter: nem lehet jelen. A javaslat eredeti szövegezésének elfogadását ajánlja.

Vázsonyi Vilmos szerint az nem ügyvédi kérdés, mert a feleknek jogukban van oda és akkor, ahova és amikor akarják ügyvédet vinni.

Plósz előadó: Itt az érzelmi kérdéstről van szó s nem az ügyvédi rendtartásról. A feleknek jogukban áll ügyvédet vinni minden-hová, de a békéltetési tárgyaláson a feleket ügyvéd nem képviselheti. Olyan momentum ez, mint a szerelem joga, ahol szintén nem helyettesíthetik magukat.

A képviselőház ezután a szakaszt Sághy módosításával fogadja el.

A törvényjavaslat hátralevő paragrafusait a Ház vita nélkül fogadja el, mire az elnök polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot részleteiben is elfogadottnak jelenti ki.

A képviselőház tagjai hosszantartó élénk óvációban részesítik Plósz Sándort, a javaslat előadóját és elhatározta, hogy a Ház hétfői ülésén az indemnitási törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

Rakovszky István interpellációt intéz a kultuszminiszterhez a tanítók szabadszervezetének feloszlata miatt.

Az ülés folyik.

A kormányzó trónörökösénél.

BÉCS, nov. 26. Wickenburg István gróf kamarás, fiumei kormányzó tegnap délután négy órakor magánkihallgatáson jelent meg Ferenc Ferdinánd trónörökösénél. Az audiencia szokatlanul hosszú ideig tartott. A kormányzó ma innen Budapesire utazott.

Zichy Aladár mandátuma.

BUDAPEST, nov. 26. A Batthyány Lajos gróf lemondásával megüresedett bodajki kerület választóinak küldöttsége felajánlotta a jelöltséget Zichy Aladár grónak, a néppárt elnökének. Zichy a jelöltséget elfogadta és holnap tartja programbeszédét Bodajkon. Vele szemben Szemere Miklós pártönkivülit léptetik fel.

A Duma a halálbüntetés mellett.

SZENTPÉTERVÁR, nov. 26. A Duma tegnapi ülésén 161 szavazattal 131 ellen elvetették azt az indítványt, amelyben a szocialisták azt követelték, hogy a halálbüntetés eltörlésének törvénytervezetét a legközelebbi ülésen tárgyalják. A szocialisták a halálbüntetés eltörlésével akarták Tolstoj emléket legméltóbban megörökíteni.

Törökök, görögök és bolgárok harca.

KONSTATINÁPOLY, nov. 26. Diskata közelében egy őrjárat összeütközött egy portyázó görög bandával. A banda főnöke és négy embere elesett, a többiek elmenekültek. A törökök részéről egy hadnagy és egy közlegény halálosan megsebesültek.

Köprülü környékén török katonák összeütköztek egy bolgár bandával. A banda főnöke elesett, három bolgár súlyosan megsebesült, a törökök részéről egy közlegény meghalt, kettő pedig súlyosan megsérült.

Egy Calcedicián történt összeütközésben három görög és három török elesett.

A Tengerpart minden jogos panaszt közül és minden közérdekű felszólalásnak helyt ad. !!!

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante, Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél Via Lodovico Kossuth.

Árjegyzék ingyen.

Alapított 1850-ben

Cante Giuseppe nagy butorraktára és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas- réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnya fejelések jutányos árban végeztetnek Minél több szives megbízást kér

Czimmermann Györgyné.

Grün Benő

polgári és egyenruha szabó

FIUME,

Piazza Cappuccini 4. szám alatt van.

Ujjonnan érkezett!

Egy nagy tétel teljesen felszerelt szőnyeg

szalónok, ebédlők és hálószobák számára

mérték 135x200 K. 25.--

„ 200x300 „ 42.--

„ 250x350 „ 68.--

Azonkívül futószőnyegek, ágyelők, függönyök, asztali és ágy-garnitúrák stb.

Nagy divatáru- és kézműáru-raktár. Női- és férfiruha-szövetek. Selyem-csipke- és minennemű detail-áru. Vásznak, battisztek, függönyök, szőnyegek stb. Nagy választék női- és férfi-fehérműben. Női és gyermek-konfekciók.

M. WEISS

= ARUHÁZA =

FIUME • TRIESTE

CORSO II.

CORSO 9.

BÉCS.

Szabott árak!

Szabott árak!

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

A mexicói forradalom.

NEWYORK, nov. 26. Ideérkezett híradások szerint Topecben, ahol eddig csend volt szintén kitört a forradalom. A Yucatan félszigettel minden közlekedés megszűnt.

Egy vonatot a lázadók menetközben megtámadtak és néhányszor sortűzet adtak rá. Az első sortűznél egy hadnagy, néhány közlegény, három földmives és egy gyermek életét vesztette. A többi utast is csak a mozdonyvezető mentette meg lélekjelenetével, mert a golyózápor ellenére teljes sebességgel folytatta az utat.

Nagy tűz Párisban.

PÁRIS, nov. 26. Az itteni nagy bőrfeldolgozó telep tűzét, amely tegnapelőtt ütött ki, csak tegnap sikerült végleg lokalizálni. A kár egy millió korona.

Halálos párbaj.

INNSBRUCK, nov. 26. A város közelében egy egyetemi hallgató pisztolypárbajt vívott egy állami tisztviselővel. Az egyetemi hallgató egyik szemén halálos sérülést szenvedett. Életbenmaradásához nincs remény.

A braziliai lázadás.

RIO DE JANEIRO, nov. 27. A kamara megszavazta az amnesztiáról szóló törvényjavaslatot, amelynek alapján tárgyalást kezdtek a lázadókkal.

Váltóhamisító tanító.

ARAD, nov. 26. Szabó György, a váltóhamisítás miatt letartóztatott igazgató-tanító ellen a vidékről is újabb feljelentések érkeztek. Szabó, aki a fogságban igen cinikusan viselkedik, negyven ezer koronával károsította meg az aradvidéki pénzügyeteket.

Nyilt-tér*).**Éhes fogorvosok.**

A közönség legnagyobb része előtt ismeretes a fogorvos uraknak ellenem kenyéririgységéből rendezett undok hajszája. A fogorvosok a hatósággal azt igyekeznek elhitetni, hogy állandóan kihágásokat követek el, amikor az én megszerzett jogaimmal mindennapi kenyeremet megkeresem. Ezek a hatalmas urak a fogorvosok, akiknek legnagyobb része az általános orvosi gyakorlat hajótörteiből kerül ki, olyanok, akik egyetemes orvosi tudásukkal nem tudtak boldogulni, azután rövid ideig tanulták a fogtechnikus mesterséget egy fogtechnikusnál és ettől az időtől fogva mint fogorvosok keresik kenyerüket. (Bizonyíthatom, hogy én is többeket tanítottam).

Mikor azután az ilyen fogorvos urak a fogászattal foglalkoznak, útik a mellüket, hogy minden jog őket illeti meg. Pedig — enyhén mondva — valótlanúságot állítanak. Különösen nagyban hirdetik a fiumei fogorvosok, hogy nekem *fogorvosi* gyakorlatot stb. üznöm nem szabad. Azt én ugyanis tudom s azt üzni nem is akarom. Csupán fogtechnikával foglalkozom. Viszont *fogtechnikával* a fogorvosoknak nem szabad foglalkozniuk. Ők ezzel tisztában vannak és dacára ennek mégis megteszik jogosulatlanul készítenek vagy készíttetnek műfogakat és az aranykoronákat, azért *készíttetnek* legtöbbszőr, mer legnagyobb részük nem is tud műfogakat vagy aranykoronákat csinálni s legkevésbé azokat a szájba helyesen beleszteni. Ezekhez a műveletekhez ők fogtechnikus-segédet tartanak, ezt is jogosulatlanul, mert a fogorvosok nem fogtechnikus-mesterek. Az orvosi diploma erre jogot nem ad. Vannak olyanok közöttük, akik, ha egy páciens műfogakat vagy aranykoronákat akar készíttetni, a szájról mértéket vesznek, elküldik a mértéket egy fogtechnikushoz, azok a munkát olcsón megcsinálják s ők azután jó drágán eladják a páciensnek. A fogorvos urak tehát itten csak mint „közvetítők” szerepelnek. Az orvosi diploma erre sem ad jogot. A fogorvosoknak joguk van a foghúzáshoz, éppugy mint a régi bor-

* E rovatban közlöttekért a beküldő felelős A szerk.)

bélyeknek is van. És ezzel nagyra is vannak a fogorvosok s magas orvosi tudománynak mondják. Pedig egy miniszteri rendelet kimondja, hogy a foghúzás „mesterség”. Szerintem pedig a mesterség *nem tudomány*.

Mindezt azon alkalomból ismertetem meg a nagyközönséggel, hogy a fogorvosok a fogászati szakma bonyolult ügyeit nem ismerő fiumei rendőrség indokolatlan asszisztenciájával tegnap már másodszor megzavartak tisztességes munkámban és több *fogtechnikához* szüksége s műszeremet elvitték. Természetesen a kellő lépéseket megtettem a fogorvosok e tulajdonsága ellen és az ügy érdekes fordulatával alkalom lesz még a közönséget megismertetni

Fiume, 1910. november 25-én.

Pálmai István.
Fogtechnikus.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percre —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Edeker-Burger Gyula
a Lloyd-étterem volt főpincére.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvételnek
„A TENGERPART” kiadóhivatalában
Vicolo dell' Ospedale,
Wurzer-ház.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.
Kifogástalan munka. —: Olcsó árak.

A Tengerpart
telefonszáma **229**

„LINOLEUM” Viaszsvászon Gummiárak Gyári Raktára

Fiume, Via del Molo 2. HAAS LIPÓT Fiume, Via del Molo 2.

LINOLEUM Futó Szőnyeg 67 cm. széles	K 1.90	VIASZVÁSZON Terítő 115 cm. hosszú 85 széles	K 2.60
„ „ „ 90 „ „	„ 2.60	„ „ 130 „ „ 100 „ „	„ 3.60
„ egész Szoba bevonásra m ²	„ 2.50	„ „ 140 „ „ 115 „ „	„ 4.40
„ Inlaid átdolgozott minta m ²	„ 4.50	„ Gyermek Kötény	„ 1.20
„ Szőnyeg 200 cm. hosszú 150 széles	„ 7.50	„ Női Kötény	„ 1.80
„ „ 250 „ „ 200 „ „	„ 12.50	Gummi Női Köpeny	„ 22.-
„ „ 300 „ „ 200 „ „	„ 15.-	„ Férfi „	„ 22.-

Saját raktárak: Budapest, Bécs, Páris, Nagyvárad, Debreczen, Temesvár, Trieszt, Linz, Lemberg, Czernowitz.

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfisabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

A TENGERPART

egyes példányai kaphatók a

Globus hírlapelárusító üzletben, Via Vincenzo de Domini.

A Mayer-féle kioszkban, Piazza Dante A m. kir. dohánygyártózsében, Piazza Elisabetta.

Racki N. fűszer és dohánygyártózsében, a pályaudvartól szemben.

Capudi Romualdo likőrüzletében, Deák Corso.

Acsay J. dohánygyártózsében, Deák Corso 30.

Barbieri Edmea dohánygyártózsében, Via Alessandrina 3.

Barbis-féle trafikban, Via Adamich.

Studel Mária kapu alatti újságárusító fiukéjében, Via Governo (Corso).

Trbojevic G. papirkereskedésében, Via del Molo.

Grbich Pasqualina dohánygyártózsében, Via del Fosso.

Neumann Zsigmond fűszerüzletében, Via Serpentina.

Corenich Francesca papirkereskedésében, Via Germania 46 és

kiadóhivatalunkban, Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesítem a m. t. hölgyközönséget, hogy az eddigi Via Governo 9. sz. alatti fűző üzletemet a

Via Molo 2. sz. alá

helyeztem át. Dus választéku raktár mindenféle fűzőkben 4 koronától a legdrágább kivitelig.

Szíves látogatást kér tisztelettel Morgenstern Viktoria első fiumei fűzőszalon

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

V
Fi
▼▼
NA
aut
Piazza
Kellé
:
JAV
:
Auto
VEN
Bacino
Nag
nemet
bák v
fürdőv
feljebb
FLC
VEL
Első
találkoz
Kittü
Tea, k
E
●●●

Zongora-terem és zongora kölcsön intézet.

SIESSEN!

hogy a legelső gyáraknál személyesen és szakszerűen kiválogatott pár száz darab zongorát és pianinot, melyeknek egy választéka Fiume, Corso 12. szám alatti helyiségben van felállítva, minden vételkényszer nélkül megtekintse.

Felesleges egyszerre százakat kiadni, mert vállalatom csekély havi részletre szállít zongorákat már 600 kor.-tól kezdve.

Minden más elképzelhető hangszerből dus választék.

Pianinok legújabb, valódi hárfa szerkezettel, 10 évi írásbeli jótállással!

ŠALAT K.

orgonaépítő és zongorahangoló.
TELEFON 819

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Babic Hinkó, Budak D., Mizzan Adorján, Marceglio A., Prodam J., Rosenkard Gusztáv, Skodnik Hugó, Schindler Adolf gyógyszertárakban. Benco Ernesto, Jechel Ferenc, Lamberti G., Manco M. drogeriákban.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kitünő kályha a

Meteor

kályha

kőszén és koksztűtésre berendezve.

Egyedüli és kizárólagos raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume, Vicolo dell' Ospedale.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

”MERKUR”

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a ”MERKUR” könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

STOICOVICH E.

”APOLLÓ” vendéglője :

FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz.
(a pályaudvarral szemben).

Elsőrendű magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Kitünő magyar konyha.

Havi előfizetések elfogad-
tatnak.

Minden hétfőn korhelyleves, minden kedden
disznótör és minden pénteken alföldi gulyás.

Magyar gazda.

Magyar kiszolgálás

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774

Kellékek raktára és alkatrészek
:: kicserélése. ::

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE ME-

:: CHANIKAI MŰHELY. ::

Auto-Garage és bérletek.

VENIER szálló és étterem

VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márk Tér mellett

Nagy éttermek. Jzletes, francia és német konyha. Lakosztályok és szobák villanyvilágítással fűtéssel és fürdővel személyenkint 2 lírától feljebb.
Telefon 1528

Tulajd. Venier Marcc.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.
Kitünő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET

ALAPITTATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA

TELEFON 180. — VIALE FRANCESCO DEÁK 38. — TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányú zongorákat és pianinokat előnyös fizetés mellett.
ZONGORABÉRLET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS.
A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselősege.

Gyermekcipők- és kötények iskolai célokra, valamint női- és férfifehérműk, cipők és egyéb férfi és női divatkülönlegességek olcsó áron kaphatók

REIS J. üzletében Fiume, Via delle Pile 4. sz.
a „Grande” kávéházzal szemben.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2. II. em.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállal-
tatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 41-89.

GREDELJ J. sapkás

Fiume, Via Germania 2.

Saját gyártmányú, civil-, egyenruha- és vasuti sapkák nagy készlete.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

ZOUBEK B.

FÉNYKÉPÉSZ

- FIUME - a susáki hid mellett.

Készít mindennemű fényképeket és fénykép-levelezőlapokat a legolcsóbb áron és kifogástalan kivitelben.

PENZIO VILLA PUNTA LUSSINGRANDE

Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

